

สรุปผล การวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างตัวแบบจำลองการสอนจุดภาคเรื่อง "การเล่าเรื่อง" ในรูปของแถบบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนจุดภาค เน้นทักษะเฉพาะการเล่าเรื่อง ในกระบวนการเรียนการสอน แต่เพียงอย่างเดียว จากตำรา เอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ แล้วกำหนดลักษณะของแบบจำลองการสอนจุดภาคขึ้น ดำเนินการสร้างตัวแบบจำลองการสอนจุดภาค ในรูปของแถบบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว ก่อนแล้วจึงถ่ายถอดลงแถบบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว ต่อจากนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน เพื่อพิจารณาคุณภาพแบบจำลองที่สร้างขึ้น ในแง่ของประโยชน์และความเชื่อถือได้ การพิจารณาคุณภาพใช้แบบประเมินความเชื่อถือ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แยกพิจารณาพิจารณาในด้านกระบวนการเทคนิคการบันทึกภาพ และด้านเนื้อหาที่ปรากฏในแบบจำลอง ผลปรากฏว่า แบบจำลองการสอนจุดภาคเรื่อง "การเล่าเรื่อง" โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี แล้วนำขอทดสอบที่วิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนก แล้ว ไปทดสอบกับนิสิตครุศาสตร์ปีที่ 3 ที่เรียนวิชาวิธีการสอนวิชาต่าง ๆ ทั้งระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาจำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินผลครั้งแรก อีก 10 วัน ต่อมานำแถบบันทึกภาพแบบจำลองการสอนจุดภาคที่สร้างขึ้นมาเล่นกลับให้นิสิตกลุ่มเดิมดู หลังจากดูแบบจำลองการสอนจบลง นำขอทดสอบชุดเดิมมาทดสอบ เพื่อประเมินผลครั้งหลัง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับทางด้านเทคนิคการบันทึกภาพ และทางด้านเนื้อหา
 - 1.1 ความชัดเจนและการลำดับภาพมุมมอง การควบคุมแสงและเสียง และความชัดเจนของเสียงอยู่ในเกณฑ์ดี

- 1.2 ความเหมาะสมของแสดงเป็นครู นักเรียน เกณฑ์ค่อนข้างไปทางดี
มาก ส่วนความเหมาะสมของผู้บรรยายอยู่ในเกณฑ์
 - 1.3 ความเหมาะสมของไต่เคาะและอักษรบรรยายในคาน ขนาด ความ
ชัดเจนและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง อยู่ในเกณฑ์
 - 1.4 ความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง เช่น ความถูกต้องเหมาะสม อยู่ใน
เกณฑ์ดีมาก ส่วนทางด้านความชัดเจน การดำเนินเรื่อง ตัวอย่าง
ที่ประกอบอยู่ในเกณฑ์
 - 1.5 ความเหมาะสมของปัญหาสำหรับชิงทักษะ ความชัดเจนของข้อทดสอบ
ความชัดเจนของเฉลย อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นส่วนใหญ่
2. เกี่ยวกับทางคณาการประ เมีนผลประสิทธิภาพของแบบจำลอง

ผลการเปรียบเทียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบ ความรู้เกี่ยวกับการเล่า
เรื่องที่ประกอบกรเรียน การสอน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบจำลองทักษะการสอน
ที่สร้างขึ้น ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตก่อนและหลังดูแบบจำลองการสอน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.01 แสดงว่านิสิตที่ดูแบบบันทึกภาพแบบจำลองการสอนที่สร้างขึ้น
แล้ว มีความรู้เกี่ยวกับการเล่าเรื่องอย่างไ้สุด แบบจำลองนี้สามารถช่วยให้มีสัมฤทธิ์
ผลทางการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการสอนเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

ผลการวิจัยนี้เมื่อเปรียบ เที่ยบกับการวิจัยในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เช่น

ในปี พ.ศ. 2514 วณี รัตนวงศ์¹ ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบการ
สอนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้วีดิโอเทปกับการสอนโดยไม่ใช้วีดิโอเทป" พบว่า ผลการเรียนรู้ได้

¹วณี รัตนวงศ์ "การเปรียบเทียบการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้วีดิโอเทปกับ
การสอนโดยไม่ใช้วีดิโอเทป" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514) (อัครสำเนา).

ผลไม่แตกต่างกัน บทเรียนที่มีวัตถุประสงค์ใหญ่ เรียนเห็นรายละเอียดของสื่อการสอนจะเรียนทางโทรทัศน์ได้ดีกว่า

ในปีเดียวกันนั้น คูลิต วิชัยดิษฐ์² ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ป.กศ. ปีที่ 1 จำนวน 90 คน ของการสอนด้วยเทปบันทึกภาพกับการสอนในชั้นเรียนธรรมดา ได้ความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปี พ.ศ. 2511 เมียร์³ กล่าวว่า "...การถ่ายโยงการเรียนรู้ออกจากสถานการณ์การฝึกไปสู่สถานการณ์การสอนจริง จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนหรือผู้ฝึกได้เห็นสถานการณ์การสอนทั้งหมด..." เนื่องจากการฝึกทักษะการสอนด้วยวิธีการสอนแบบจุลภาคเป็นการสอนที่เลียนการสอนจริง - เพียงแต่ขอส่วนลงมาทั้งจำนวนชั้นเรียน ทักษะที่ใช้ เนื้อหาและเวลาที่สอน จึงทำให้ผู้ฝึกได้เห็นกระบวนการสอนที่เป็นสถานการณ์จริงทั้งหมด ทั้งยังมีโอกาสฝึกควบคุมกระบวนการสอนทั้งหมดได้หลายครั้ง เพราะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานไม่มาก ดังนั้น ผู้ฝึกทักษะจึงสามารถนำทักษะการสอนที่ได้ฝึกแล้วไปใช้ในสถานการณ์การสอนจริงในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี พ.ศ. 2513 โคซี่โลสกี⁴ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสอนจุลภาค กับการฝึกสอนในชั้นเรียนตามปกติ โดยไม่มีการฝึกทักษะการสอนประ

²คูลิต วิชัยดิษฐ์, "การศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้เทปโทรทัศน์กับการสอนจริง และใช้ภาพยนตร์ควบประกอบการสอนกับการสอนธรรมดา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514). (อัคราเนา)

กอบในขณะฝึกสอนในการเตรียมครูประจำการ กลุ่มตัวอย่างใช้ครูประจำการจำนวน 66 คน กลุ่มทดลอง ใช้ครูประจำการ จำนวน 34 คน คนที่ผ่านการฝึกทักษะการสอนด้วยวิธีการสอนแบบจุดภาค ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐเวย์น (Wayne statu University) เมื่อปี พ.ศ. 2511 ส่วนควบคุมได้แก่ครูประจำการ 32 คน ซึ่งไม่เคยฝึกทักษะการสอนด้วยวิธีการสอนแบบจุดภาคมาก่อน

ในการรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ทดลองได้ออกไปบันทึกภาพและเสียงในขณะฝึกกลุ่มตัวอย่างกำลังสอนคนละ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นได้รวบรวมเทปทั้งหมดกลับไปยังมหาวิทยาลัย ผู้ประเมินผลการสอนจากเทปบันทึกภาพคือ อาจารย์นิเทศก์ 3 คน ซึ่งไม่ทราบว่าผู้สอนเคยฝึกทักษะการสอนด้วยวิธีการสอนจุดภาค หรือวิธีการสอนตามปกติ โดยไม่มีการฝึกทักษะการสอนประกอบ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการสอน สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01

การที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะการสอนจุดภาค มีทักษะการสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก อาจเป็นเพราะสาเหตุที่ว่า การสอนแบบจุดภาคมีกระบวนการฝึกสอนแบบมีการวิจารณ์ติชม - สอนซ้ำ - วิจารณ์ติชม - สอนซ้ำ (Teach-Critique-Reteach-Critique) ในการฝึกทักษะการสอนแต่ละทักษะจนกว่าจะไคผล เป็นที่น่าพอใจ ในการวิจารณ์การสอนแต่ละครั้ง ผู้ฝึกได้ทราบผลการสอนจากเพื่อน (Peers) ที่เข้าสังเกตการสอน จากอาจารย์ผู้ดำเนินการฝึก และ/หรือ อาจารย์นิเทศก์ (Supervisors) และจากตัวเองโดยฟังและดูจากเทปบันทึกภาพ ด้วยวิธีเหล่านี้เองทำให้ผู้ฝึกมองเห็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนเองอย่างไร ด้วยวิธีการเช่นนี้ยอมทำให้นักศึกษานิเทศก์เกิดความมั่นใจในตัวเองยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2517 โทมัส แอล เวกนอน⁵ ได้ทำการวิจัยเพื่อการสร้างแบบของ

⁵Thomas L. Wagnon, " A Study to develop Microunit Modeles for the six steps of the Accounting Cycle, 34(1973), 36139-3447 A.

การสอนแบบจุดภาคเพื่อนำไปใช้กับวิชาการบัญชี การศึกษาคำเนิการ โดยการสำรวจประ
ชากรซึ่งประกอบด้วยผู้มีอาชีพครูซึ่งสังกัดสมาคมธุรกิจการศึกษาแห่งชาติ (National Asso-
ciation for business Teaching Education) ทุกระคับ แลวนำมาจัดลำดับกลุ่มสูง
กลุ่มต่ำ ตาม เกณฑของแบบประเมินความสามารถของสแตนฟอร์ด ในแง่ของความสามารถ
ตามจุดประสงค์และการดำเนินการ ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลอง การสอน จุดภาคเป็นเครื่อง
มือที่ประสบผลสำเร็จในการฝึกหัดนักเรียนครูในกลวิธีแห่งการสอน

ขอเสนอแนะ

1. แบบจำลองการสอนจุดภาคเรื่อง "การเล่าเรื่อง" เพื่อใช้เป็นแบบอย่าง
ของครูประจำการและนิสิตฝึกสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น
ในการเตรียมการทางดานวิชาการที่นำมาใช้เป็นแบบของทักษะ ควรจะได้ขอความร่วมมือ
หลายฝ่ายเช่น อาจารย์ผู้ชำนาญการสอนตามสายวิชาการนั้น อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย
อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย และอาจารย์ที่รับเชิญมาเป็นครูต้นแบบ เป็นต้น
2. แบบจำลองการสอนจุดภาคในรูปของแถบบันทึกภาพ ในการสร้างให้ได้อคุณ
ภาพดีสมตามวัตถุประสงค์ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น บุคคลากรที่มาเป็นแบบ
อุปกรณ์ ตลอดจนขางเทคนิคฝ่ายต่าง ๆ ดังนั้นก่อนการสร้างจะต้องวางแผนการดำเนินงาน
ให้รอบคอบและแน่นอน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้น และปัญหาที่จะตามมาภายหลังด้วย
3. จากผลการวิเคราะห์หาคูณภาพ และประสิทธิภาพของแบบจำลองที่สร้าง
ขึ้นนี้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพความรู้เกี่ยวกับทักษะนี้ได้อย่างเห็นได้ชัด ฉะนั้นแบบจำลองนี้น่า
จะได้นำไปใช้ประกอบการฝึกสอน และเป็นแนวทางในการสร้างแบบจำลองการสอนจุดภาค
เรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้
4. การสอนแบบจุดภาคเป็นนวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพในการสอนในทุกสาย
วิชาการ เพราะฉะนั้น สถาบันการศึกษาครูต่าง ๆ ควรจะตั้งหน่วยงานหรือคลินิกการสอน
จุดภาคขึ้น เพื่อให้การสอนแบบนี้สามารถนำไปผลิตครูที่มีคุณภาพ และสามารถแก้ปัญหาการ
ฝึกสอนของนิสิตที่ตามมาในอนาคตด้วย

5. การใช้แบบจำลอง การสอนแบบจุลภาคประกอบการฝึกสอนของนิสิต เป็นการประหยัดเวลาทั้งอาจารย์นิเทศก์ และนิสิต เพราะว่เสียเวลาในการศึกษาแต่ละทักษะ ประมาณ 20 นาที แทนที่จะเป็นเวลาดั้งเดิมหนึ่งชั่วโมง เช่นการสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน ปรกติ

ขอเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวางแผนงานการวิจัยนั้น ผู้วิจัยควรจะใช้เวลาในการดำเนินงานวิจัยประมาณ 1 ปี โดยวางแผนงานดังนี้ แผนงานก่อนการลงมือจัดทำแบบจำลองการสอนจุลภาค เช่น การค้นคว้าตำราวิชาการ การเขียนบทโทรทัศน์ การเตรียมอุปกรณ์ การเตรียมการทางด้านบุคคลากรที่มาเป็นผู้บรรยาย เป็นครูและนักเรียนต้นแบบ เป็นต้น ประมาณ 6 เดือน การถ่ายทำ การรับรองคุณภาพ การประเมินผลของนิสิตตลอดจนเขียนวิทยานิพนธ์ใช้เวลาประมาณ 5 เดือน ที่เหลืออีก 1 เดือนสำหรับการเตรียมตัวสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์
2. การบันทึกภาพแบบจำลองการสอนจุลภาคควรจะเป็นรูปแบบภาพยนตร์ขนาด 16 ม.ม. เสียงในฟิล์ม ซึ่งจะสะดวกในการถ่ายทำ การคิดตัวนำไป ตลอดจนการเก็บรักษา เพราะว่แบบจำลองการสอนจุลภาคในรูปแบบของภาพยนตร์มีวิธีการใช้ง่ายว่่า เทปบันทึกภาพมาก สถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ สามารถจะมีเครื่องฉายขนาดนี้ได้ทุกสถาบัน
3. การเตรียมครูและนักเรียน และการเขียนบทโทรทัศน์ ควรจะปรึกษาอาจารย์ หัวหน้าสายวิชาการที่มีประสบการณ์ และอาจารย์ผู้มาเป็นครูต้นแบบ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอน สอนตรงสายวิชา นำทักษะการสอนที่มีประโยชน์และน่าสนใจมาสอน
4. ในการสร้างแบบจำลองการสอนแบบจุลภาคนั้น ผู้วิจัยจะต้องเตรียมพร้อมทั้งทางด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ บุคคลากรที่มาแสดงแบบ และเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิคต่าง ๆ โดยที่มีการนัดหมายการฝึกซ้อมให้แน่นอน

5. ควรจะได้มีการนำแบบจำลองการสอนจุลภาค ไปประเมินผลกับนิสิตที่มีความเต็มใจอุทิศเวลาให้ในการประเมินผลอย่างเต็มที่ เพราะจะทำให้ผลการประเมินผลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. การนำแบบจำลองการสอนจุลภาคไปใช้กับนิสิตฝึกสอนนั้น เมื่อนิสิตฝึกสอนได้ชมและได้ศึกษาทักษะการสอนนั้นแล้ว ควรจะให้นิสิตได้มีการทดลองสอน และ ได้มีการบันทึกภาพไปด้วย หลังจากนั้นก็นำแถบบันทึกภาพนั้นมาเดินกลับ เพื่อให้ นิสิตฝึกสอนและอาจารย์นิเทศก์ ได้วิพากษ์วิจารณ์พร้อมกันไปด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย